

“L’artista busca la llibertat de pensament”

L’artista alcoià Sento Masià viu, pinta i es dedica a l’ensenyament a Molins de Rei. D’un temps ençà treballa immers en el seu particularíssim “Rena-sentisme”, una relectura del Renaixement, sense apriorismes, amb la naturalitat de la seva estima, pregona, per l’art.

Què té Alcoi, que crea tants artistes?

—No ho sé... Per alguna raó han proliferat les indústries de pintura comercial, anticulturals i absurdes: s’ha donat a Alcoi com s’hi han donat les olives farcides i les *peladilles*. Però això no m’enorgulleix. Si d’alguna cosa estic orgullós és de ser de l’Alcoi de l’Ovidi Montllor, que és diferent.

—L’Alcoi... art?

—En un moment donat, es va crear el grup Alcoiart: Mataix, Miró i jo. Teníem unes idees, fortes, de lluitar i de fer-ho també per la llengua. Mataix i jo, que havíem acabat la carrera de belles arts, ens plantejàrem que podríem crear un grup, unir esforços i veure si es generava una cohesió estètica. Vam buscar quin xicon destacava més i vam trobar Toni Miró: el xicon ens va sortir amb molta espenta!

—I va funcionar?

—Vam funcionar quant a unir esforços per fer exposicions i repartir despeses, però cadascú pintava la seva obra.

Jo sabia d’experiències com ara la de l’Equip Realitat, o la de l’Equipo 57, que creava la seua abstracció conjuntament, en grup. Els individus eren totalment anònims, en aquest procés: no signaven com a tals. La idea, molt sana, era lluitar contra el divisme.

—Sana, i veient com va el món de l’art, bastant complicada...

—Sí. És una lliçó contra les petites vanitats que tenim: no aparèixer però estar actuant.

—Qualsevol artista s’ha d’estar sempre controlant la vanitat?

—No. Arriba un moment en què fins i tot les ètiques ja es donen per suposades: ja les tens assumides. Aleshores t’expresses per pura necessitat vital: un es despulla d’aquestes coses, que només queden com a cosa òbvia, i queda el procés creatiu.

—Maduresa?

—Hi té relació, sí. A mi m’ha costat molt arribar a la coherència entre el que pense i el que faig, arribar a conjuntar-ho. Possiblement, el que pense ara tampoc no és tan distint del que pensava als divuit anys, però ara toca portar-ho a la pràctica, ser conseqüent. Moltes voltes és difícil perquè arrosseguem pecats culturals que no ens deixen ser lliures. L’artista busca això: la llibertat de pensament i d’expressió.

—Vostè aconsegueix deslliurar-se de cotilles, a l’hora de crear?

—Un pintor és com qualsevol altre home: viu en un context polític i social. I tot això, per una via potser intuïtiva, possiblement isca en l’art. Jo mai no pense en un art didàctic a priori, però pot ser que ho pugui ser quant a la materialització d’aquestes vivències. Afloren sense que ho vulgues, irremeiablement. No pense un missatge i després faig el quadre, com no pense que amb un quadre es pugui fer molta revolució.

—Diuen que l'Ovidi Montllor l'anomenava "el llanderet d'Alcoi"...

—És que em vaig posar a treballar molt aviat, abans dels catorze anys. Vinc de molt bona família, jo: de família treballadora. I vaig tenir diversos oficis: carnisser, paleta, vaig anar per les teulades netejant ximeneres...

I quan vaig conèixer l'Ovidi feia de llander. Ell també va treballar en molta cosa. Supose que alguna marca ens va quedar...

—És per això que és d'esquerra?

—Jo sóc d'esquerra perquè ho he mamat. El meu pare era una mena d'àcrata, i després de dinar recorde que anava soltant conceptes contra l'església, contra els feixistes... Sóc d'esquerra perquè provinc d'aquí, perquè he treballat tota la vida i continue treballant, perquè em vaig pagar la carrera treballant.

—Va començar a estudiar dibuix en l'escola industrial.

—Sí, i després en una acadèmia en la qual era professor Mario Candela, que va ser un personatge clau en les meves inquietuds intel·lectuals, artístiques i humanes.

—Per què?

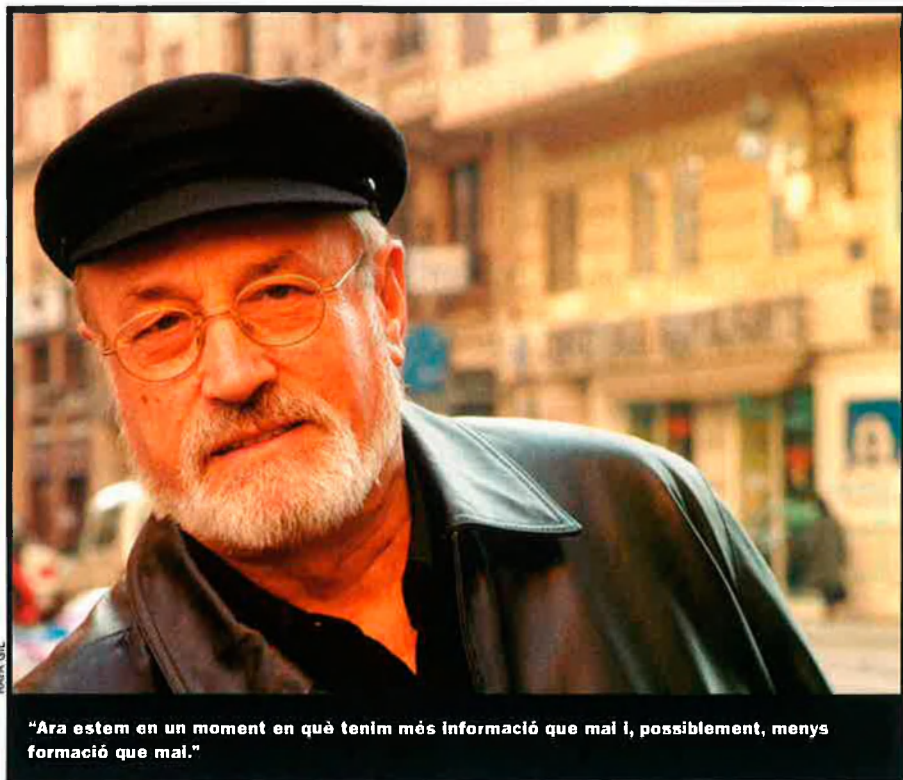
—Perquè va ser un model d'honestat, a més d'un dels millors pintors del moment, a Alcoi. Perquè haguera pogut pintar comercial, i no ho va fer: feia una pintura que es venia molt menys, però amb molta profunditat i amb molta força. Perquè em va descobrir molts poetes, perquè llegíem obres teatrals, vèiem pel·lícules i les comentàvem, perquè era un amic i un professor... Tot això et marca.

—Després va marxar a Barcelona?

—En Alcoi, Barcelona o Catalunya s'han dit en majúscula. Alcoi ha tingut una tradició tèxtil, i hi han baixat teòrics de Terrassa i de Sabadell, a les fàbriques. A un català llavors se li cedia lloc en la barra. Per això hi vaig anar; i perquè comportava continuar parlant la llengua: vaig anar a Catalunya, on em sentia en ma casa. I ja m'hi vaig quedar.

—Què fa davant d'una tela buida?

—Davant del buit inicial procure crear-ne un altre de mental: fugir de l'apriorisme. El quadre és una superfície,

"Ara estem en un moment en què tenim més informació que mai i, possiblement, menys formació que mai."

com un camp, i va fent-se sol. Jo actue només en el que ell em va demanant. He d'estar completament irreflexiu; i començar, per qualsevol cosa, a embrutar aquella superfície.

—La pintura entra pels ulls. Davant d'alguns dels seus quadres diríem: i pel tacte.

—Aquesta cosa matèrica li la dec a Tàpies. Ell m'ha emocionat. Tot l'art té una història d'anar descobrint-nos coses, d'obrir-nos camps de la percepció. I Tàpies ens ha ensenyat a veure el mur; i a veure-hi les taques de líquen; a distingir un traç o la mala llet d'un cop de brotxa. Tot això ens diu coses i cal escoltar-ho. Cal mirar els quadres amb calma. I pensar.

—Treballa amb gent jove. Com creu que perceben la vinculació amb l'art?

—M'he adonat que l'educació no és informació: ara estem en un moment en què tenim més informació que mai i, possiblement, menys formació que mai. També m'he adonat que la formació és emocional: si jo m'ho crec, puc transmetre-ho. Per tant, en la dedicació a l'ensenyament ha estat important la meua dedicació a la pintura, les troballes que hi he fet, l'admiració

per l'art i els artistes. Però aquesta emoció també li la dec a d'altra gent: a Alfonso Roig, per exemple, un capellà d'esquerra, molt apreciat també a França per la seua divulgació de la cultura en general, que era professor a San Carlos i va ser importantíssim per a l'Equip Crònica, per al Genovès, l'Iturralde, l'Armengol... Roig tenia amistat amb la vídua de Kandinski, ens en portava diapositives inèdites, ens explicava arquitectura moderna... Ell aconsellava la vídua de Miguel Hernández sobre què s'havia de publicar i què no; o em tocava per telèfon a Alacant, quan jo vivia allà, perquè li posara roses vermelles a la tomba del poeta (i jo ho feia: hi havia un cert tremolor en posar aquelles roses, i una certa por). Era mal vist, naturalment, per tota la *troupe* de professors franquistes que hi havia a Belles Arts. Ell va ser inclòs a l'escola per Eugeni d'Ors. Hi havia una assignatura absurda, "*Liturgia y cultura cristianas*", que havia creat d'Ors per a ell. No sé què feien a les altres escoles: a la seva classe mai no s'hi va parlar de religió.

Núria Cadenas